

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Din Öğretimi Genel Müdürlüğü

Sayı : E-52532194-199-36623005 10.11.2021
Konu : 2021-2022 Meslekî Uygulama Yönergesi

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi: a) 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu.
b) Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği.
c) Anadolu İmam Hatip Liseleri Meslek Dersleri Öğretim Programları.
d) Anadolu İmam Hatip Lisesi Öğrenci Mesleki Yeterlilikleri Belgesi.
e) Anadolu İmam Hatip Liseleri Vizyon Belgesi.

Anadolu imam hatip liseleri, 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunun 32. maddesinde *"hem mesleğe hem yükseköğrenime hazırlayıcı programlar uygulayan öğretim kurumları"* olarak tanımlanır. Bu amaç doğrultusunda öğrencilerimiz, akademik bilgi ve becerilerin yanında Temel İslâm Bilimlerine ait kavramları ve kaynakları tanıyarak dinimizin inanç, ibadet, ahlâk ve sosyal hayatla ilgili prensiplerini ana hatlarıyla öğrenme, yorumlama becerisinin yanı sıra Hitabet ve Mesleki Uygulama, Kur'an-ı Kerim ve Fıkıh dersleri aracılığı ile din hizmetleri uygulama becerisi de kazanmaktadır. Bu doğrultuda, öğrencilerimize hem akademik hem de mesleki alanlarda nitelikli eğitim vermek okullarda görev yapan yönetici ve öğretmenlerimizin temel görevidir. Özellikle, öğrencilerin mesleki uygulama becerilerinin kazandırılması, İlgi (a) başta olmak üzere gerek Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği gerekse İHL Meslek Dersleri Öğretim Programlarının kazanımları açısından okul müdürlerinin ve İHL Meslek Dersleri öğretmenlerinin sorumluluğunda bulunmaktadır.

Genel Müdürlüğümüzce, Anadolu imam hatip lisesi öğrencilerinin bu okullarla ilgili mevzuata uygun olarak mesleki yeterliliklerini geliştirmek; mesleki bilgi ve becerilerinin toplumun beklentilerine cevap verecek düzeyde olması için onlara müezzinlik, imam- hatiplik, vaizlik, vaizelik, Kur'an kursu öğreticiliği gibi dinî hizmetlerin yerine getirilmesine yönelik deneyimler kazandırmak, özgüvenlerini geliştirmek, mesleki motivasyonlarını ve sosyal sorumluluk duygularını artırmak, yeteneklerini keşfetmelerini ve geliştirmelerini sağlamak, öğrendikleri teorik bilgileri uygulayarak zayıf yönlerini iyileştirme fırsatı vermek amacıyla **"Meslekî Uygulama Yönergesi"** hazırlanmış ve ilişikte gönderilmiştir.

Meslekî Uygulama Yönergesi'nin ilinizdeki Anadolu imam hatip liseleri okul müdürlüklerine duyurulması; çalışmaların planlama, uygulama, izleme ve değerlendirmelerinin ilgili mevzuatına göre ekte yer alan yönerge çerçevesinde Müdürlüğünüz din öğretimi birimi tarafından etkin ve nitelikli bir şekilde yürütülmesi hususunda gereğini önemle rica ederim.

Dr. Nazif YILMAZ
Bakan a.
Genel Müdür

Ek:
Meslekî Uygulama Kılavuzu (9 sayfa)
Dağıtım:
B Planı

Adres : Belge Doğrulama Adresi : https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys
Bilgi için: Hale KARABULUT
Telefon No : Unvan : Milli Eğitim Uzman
E-Posta: İnternet Adresi: Faks:
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ANADOLU İMAM HATİP LİSELERİ
MESLEKİ UYGULAMA YÖNERGESİ
2021-2022 ÖĞRETİM YILI

Ankara, Kasım 2021

A) GİRİŞ

Anadolu imam hatip liseleri, 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunun 32. maddesinde **"hem mesleğe hem yükseköğrenime hazırlayıcı programlar uygulayan öğretim kurumları"** olarak tanımlanır. Bu doğrultuda, öğrencilerimize hem akademik hem de mesleki alanlarda nitelikli eğitim vermek bu okullarda görev yapan yönetici ve öğretmenlerimizin temel görevidir. Öğrencilerin mesleki uygulama becerilerinin kazandırılması aşağıdaki maddeler açısından okul müdürlerinin ve İHL Meslek Dersleri öğretmenlerinin sorumluluğundadır. Buna göre;

1. İmam Hatip Liselerinin Misyonu ve Vizyonu Açısından

Öğrencilerin mesleki gelişimleri açısından edinmeleri gereken bilgi, beceri, tutum ve değerlerin yer aldığı Anadolu İmam Hatip Liseleri Mesleki Din Öğretiminin Vizyonu; *"İslam dininin inanç, ibadet ve ahlak esaslarını içselleştiren; Hz. Muhammed'i (s.a.v.) model alan, araştıran, sorgulayan ve edindiği bilgiler ışığında problemlere çözüm üretebilen, dünya ahiret dengesini kurabilen, İslam'ın temel kaynaklarını tanıyan, ibadetlerle ilgili uygulama becerisine sahip olan, din hizmetleri uygulama becerisi kazanan, toplumu din konusunda aydınlatan ve onların dinî bilgilerle ilgili ihtiyaçlarına cevap verebilen bireyler yetiştirmektir"* şeklinde belirlenmiştir. Anadolu imam hatip liselerinde öğrencilerin mesleki gelişimleri açısından edinmeleri gereken bilgi, beceri, tutum ve değerler için *"Anadolu İmam Hatip Lisesi Öğrenci Mesleki Yeterlilikleri"* belgesi hazırlanmıştır.

2. Öğretim Programları ve Kazanımları Açısından

Anadolu imam hatip liselerinde, öğrencilere mesleki yeterliliklerin **Hitabet ve Mesleki Uygulama, Kur'an-ı Kerim** ve **Fıkıh** dersi başta olmak üzere diğer meslek dersleriyle de ilişkilendirerek kazandırılması okulların temel görevidir. Anadolu imam hatip liselerinde verilen mesleki eğitim çerçevesinde öğrencilerimiz, Temel İslam Bilimlerine ait kavramları ve kaynakları tanıyarak dinimizin inanç, ibadet, ahlâk ve sosyal hayatla ilgili prensiplerini ana hatlarıyla öğrenme ve yorumlama becerisi kazanmaktadır. **Hitabet ve Mesleki Uygulama** dersi ile mesleki bilgi, beceri ve yeterlilikleri geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu nedenle dersin öğretim programında yer alan;

- *Hitabet ilkelerine uygun hutbe hazırlar ve sunar,*
- *Hitabet ilkelerine uygun vaaz hazırlar ve sunar,*
- *Çeşitli merasimlere uygun dua yapar,*
- *Çeşitli merasimlere uygun konuşmalar hazırlar ve sunar,*
- *Cami içi ve dışı din hizmetlerini uygular,*

kazanımlarının edinilmesinde öğretmenlerin mesleki uygulamalarda gerekli bilgi ve becerileri öğreterek onlara rehberlik yapması zorunludur. **Kur'an-ı Kerim** dersinin genel amaçlarına göre öğrencilerin *"gerek meslekî hayatında gerekse kişisel hayatında etkin bir biçimde kullanabileceği bazı sûre ve ayetleri kurallarına uygun olarak ezberleyip okuması" ve* **Fıkıh** dersinin amaçları içerisinde yer alan *"ibadetlerin yapılışları ile ilgili hükümleri açıklaması ve ibadetleri uygulaması"* da program gereği öğretmenin görev ve sorumluluğunda olup ancak onun rehberliğinde, teşvik ve gayreti ile mümkündür.

3. Millî Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Açısından

Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Madde 9 (5)'te *"Anadolu imam hatip liselerinde eğitim ve öğretim yılı süresince; imamlık, hatiplik, vaizlik, müezzinlik, Kur'an kursu öğreticiliği ve benzeri mesleki uygulamaya yönelik eğitimler ilgili kurumlarla iş birliği içerisinde yürütülür"* maddesiyle okulların meslekî uygulamalarda gerekli faaliyetleri yerine getirmesi istenmiştir.

Aynı Yönetmeliğin Madde 86 (6)'da *"Anadolu imam-hatip lisesi meslek dersleri öğretmenleri gerek ders saatleri içerisinde, gerekse ders saatleri dışında olmak üzere öğrencilerin mesleki becerilerinin geliştirilmesi için çevreyle ilişki kurmalarına rehberlik ederek mesleki uygulamalarının verimli olması yönünde çalışmalar yapar ve faaliyetlere katılır. Yapılan çalışma ve faaliyetlerin raporunu hazırlar"* sorumluluğu *verilmiştir. "Hazırlanan raporlar il milli eğitim müdürlüğünce birleştirilerek ders yılı sonunda ilgili Genel Müdürlüğe gönderilir" denilerek İl Millî Eğitim Müdürlüklerince gerekli takibin yapılması istenmiştir.*

Yine aynı Yönetmelik Madde 78 (7)'de okul müdürlerinden *"Anadolu imam-hatip lisesi müdürleri, okuldaki eğitim, öğretimle ve işleyişle ilgili olarak okulun çevreyle ilişki kurmasını sağlamak amacıyla mesleki konularda uygulamaya yönelik faaliyetlerde meslek dersleri öğretmenlerinin sorumluluğunda sosyal etkinlikler çerçevesinde hutbe, vaaz ve benzeri programlar düzenler ve bu konularda müftülük, il veya ilçe millî eğitim müdürlükleri, yükseköğretim kurumları ve diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapar"* ifadesiyle bütün bu süreçleri koordine etmesi istenmiştir.

Sonuç olarak, öğrencilerimizin din hizmetlerinin temelinde olan ve insanları iyiye, doğruya ve güzele yönlendirip Allah'ın emirlerini, tavsiyelerini öğreten ve öğütleyen, örnek davranışları ile topluma önder ve öncü olan kişiler olmalarının gereği olarak yerine getirecekleri mesleki uygulamaları Yönerge'de belirtildiği şekilde uygularken onların mesleki temsiliyete uygun söz ve güzel davranışlar kazanmalarına da dikkat edilmesi, il-ilçe müftülükleri ile irtibatlı olarak gerekli çalışmaların okullarımız tarafından titizlikle yürütülmesi gerekir.

B) AMAÇ

Anadolu imam hatip lisesi öğrencilerinin bu okullarla ilgili mevzuata uygun olarak mesleki yeterliliklerini geliştirmek; mesleki bilgi ve becerilerinin toplumun beklentilerine cevap verecek düzeyde olması için onlara müezzinlik, imam-hatiplik, vaizlik, vaizelik, Kur'an kursu öğreticiliği gibi dinî hizmetlerin yerine getirilmesine yönelik deneyimler kazandırmak, özgüvenlerini geliştirmek, mesleki motivasyonlarını ve sosyal sorumluluk duygularını artırmak, yeteneklerini keşfetmelerini ve geliştirmelerini sağlamak, öğrendikleri teorik bilgileri uygulayarak zayıf yönlerini iyileştirme fırsatı vermek.

C) KAPSAM

Anadolu imam hatip lisesi öğrencilerinin mesleki, sosyal ve kültürel yeterliliklerini geliştirmek amacıyla gerçekleştirilen "Mesleki Uygulama Yönergesi" usul ve esaslarını kapsar.

D) DAYANAK

- 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu,

- Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi,
- Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği,
- Anadolu İmam Hatip Liseleri Meslek Dersleri Öğretim Programları,
- Anadolu İmam Hatip Lisesi Öğrenci Mesleki Yeterlilikleri Belgesi,
- 2023 Eğitim Vizyonu,
- Anadolu İmam Hatip Liseleri Vizyon Belgesi,

E) GENEL İLKELER

1. **Mesleki Uygulama Yönergesi** öğrencilerin bireysel farklılıkları ve yeterlilikleri göz önünde bulundurularak yürütülür.
2. Mesleki uygulamaların gerekliliği konusunda öğrencilerin motive edilmesi ve bu alanda okullarımızda görünürlük ve teşvik çalışmalarının yapılması sağlanır.
3. Mesleki uygulama çalışmalarının bu yönergede belirtilen esaslara uygun olarak bir program dahilinde yürütülmesi gerekir.
4. İl/İlçe Müftülükleri ile işbirliği yapılarak, cami, Kur'an kursu ve mescitlerin kullanımı sağlanır.
5. Mesleki Uyulama Yönergesi kapsamında her öğrencinin en az bir faaliyete katılımı sağlanır.
6. Her sınıf seviyesinde ve tüm meslek dersi öğretmenlerinin katılımı ve işbirliği ile yürütülür.
7. Mesleki uygulamaların planlanmasında ve gerçekleştirilmesinde **Hitabet ve Mesleki Uygulama, Kur'an-ı Kerim** ve **Fıkıh** dersi başta olmak üzere AİHL meslek dersleri öğretim programlarının amaç ve kazanımları bütüncül olarak ele alınır.
8. Okul dışı yapılacak çalışmalarda veli muvafakati alınır.
9. Mesleki uygulamalarda planlama, gerekli olurların alınması, uygulama, izleme ve değerlendirme yapılması ilgili kurumların mevzuatına uygun olarak yapılır.

F) UYGULAMA ESASLARI

1. Uygulamada aşağıdaki alanlar esas alınır.
   - *Müezzinlik*
   - *İmam-Hatiplik*
   - *Vaizlik –Vaizelik*
   - *Kur'an Kursu Öğreticiliği*
2. Bir müdür yardımcısı mesleki uygulamalardan sorumlu olarak görevlendirilir. Öğrencilerin mesleki uygulamaları ile ilgili tüm çalışmaları planlamak ve koordine etmek için görevli müdür yardımcısının başkanlığında İHL Meslek Dersleri zümre başkanı/koordinatörü başta olmak üzere en az iki meslek dersleri öğretmeninden oluşan **"Mesleki Uygulama Komisyonu"** kurulur.
3. Her yılın Kasım ayı içinde imam hatip liseleri okul müdürleri ve il/ilçe müftülüğü arasında **"Meslekî Uygulamalar Hazırlık Toplantısı"** yapılır. Toplantıda mesleki uygulama alanları, uygulama yapılacak cami, Kur'an kursu ve diğer kurumlar, uygulama programı ve diğer hususlar belirlenir.
4. Müftülüklerden mesleki çalışmaları koordine etmek üzere bir personelin görevlendirilmesi talep edilir.

5. Mesleki uygulama çalışmaları **Kasım, Aralık, Ocak, Şubat, Mart, Nisan** ve **Mayıs** aylarında yapılır.
6. Mesleki Uygulamalar; 9. sınıf düzeyinde Temel Dinî Bilgiler ve Kur'an-ı Kerim, 10. sınıf düzeyinde Fıkıh ve Kur'an-ı Kerim, 11. sınıf düzeyinde ise Hitabet ve Mesleki Uygulama, 12. sınıf düzeyinde ise Kur'an-ı Kerim dersi konu ve kazanımları ile ilişkilendirilerek işlenir.
7. Mesleki uygulama programına katılan öğrencilerle bilgilendirme toplantıları yapılır. Bu kapsamda; öğrencilerin mesleğe ilgilerini arttırabilmek için il/ilçe müftüsü, vaiz/vaizeler, imam-hatipler, Kur'an kursu öğreticileri, manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri alanlarında mesleğe hazırlık seminerleri verilir.
8. Öğrencilere Kur'an tilaveti, imamlık, müezzinlik, hutbe ve vaaz alanları ile ilgili geleneksel ve kabul gören uygulama örnekleri sunulur.
9. Her okulda imkânlar ölçüsünde Tasavvuf Musikisi koroları kurulmasına özen gösterilir.
10. Uygulamalarda mesleki yeterliliğe sahip gönüllü öğrencilere öncelik verilerek başlanır.
11. 11 ve 12. sınıf öğrencilerinin mesleki uygulama programına katılımı ve en az bir görevde yer alması sağlanır. 9 ve 10. Sınıf öğrencilerinin meslek dersleri kazanım düzeyleri dikkate alınarak mesleki uygulamalara katılımları teşvik edilir.
12. Öğrencilerin mesleki uygulama alanları, görev yerleri, rehber öğretmenleri ve görev tanımları önceden belirlenerek ilan edilir.
13. Mesleki uygulamaya katılan her bir öğrenci, bir imam-hatip veya Kur'an kursu öğreticisi ile irtibatlandırılır ve bu görevlilerin öğrenciye rehberlik yapması veya okula davet edilerek öğrencilere sunum yapması sağlanır.
14. Öğrencilerin, görev yapacağı cami/Kur'an kursu/kurumun ilgili personeli ile en az 1 gün önceden iletişime geçmesi sağlanır ve din görevlilerinin rehberliğinden de destek alınır. Gerekirse uygulamalar öncesinde din görevlileri tarafından öğrencilere tatbikat yaptırılır.
15. Mesleki uygulama becerisi yeterli olan ve imamlık- müezzinlik uygulaması için seçilen öğrenciler ile cami görevlilerinin gözetiminde ikindi, akşam ve yatsı başta olmak üzere uygun olan vakit namazlarında bir hafta süreyle (7 gün) imamlık-müezzinlik uygulaması yapılır.
16. Kız öğrencilere yönelik kadın meslek dersleri öğretmeni rehberliğinde yatılı kız Kur'an kursları, köy ve mahalle camileri, Diyanet İşleri Başkanlığı 4-6 yaş Kur'an kursları vb. kurumlarda uygulama çalışmaları gerçekleştirilir.
17. Hafızlık, Hutbe, Kur'an ve Ezan Okuma Yarışmalarında dereceye girmiş öğrencilerin merkezi camilerde ve dinî merasimlerde görev yapmalarına öncelik verilir.
18. Fatiha suresi ve diğer namaz surelerinin üzerinde dikkatle durulmalıdır. Bu sureleri uygulamaya katılacak öğrencilerin Cuma namazında okuyabilecek kadar mahreç ve tecvit kurallarına göre okuyabilmeleri sağlanmalıdır.
19. Öğrencilerin yaz tatillerinde kendilerine yakın cami ve yaz Kur'an kurslarında görev almalarına yönelik müftülüklerle işbirliğine gidilir.
20. Mesleki uygulamaya katılan öğrencilerle meslek dersleri öğretmenleri ve ilgili kurum personeli rehberliğinde huzur evleri, hastaneler vb. kurumlar ziyaret edilir. Bu kapsamda Kur'an-ı Kerim öğrenmek isteyenlere yardımcı olunur.

21. Okul müdürleri ve/veya görevli müdür yardımcıları/rehber meslek dersi öğretmenleri imkân dâhilinde müftülüklerin aylık personel toplantılarına katılarak mesleki uygulama süreçleri ile ilgili bilgilendirme ve değerlendirmelerde bulunur.
22. Mesleki uygulama programına katılan öğrencilere başarı belgesi, rehber meslek dersleri öğretmenleri ve müftülük personeline ise katılım belgesi verilir. İmkân dâhilinde öğrenciler ödüllendirilir.
23. Haziran ayında Anadolu imam hatip liseleri okul müdürleri ve ilçe/il müftülüğü "Mesleki Uygulamaları Değerlendirme Toplantısı" yapılır. Toplantıya öğrencilerin mesleki uygulama yaptıkları cami, kurs ve kurumların görevlileri ile öğrencilere rehberlikte bulunan meslek dersleri öğretmenleri katılır.
24. Mesleki Uygulamaları Değerlendirme Toplantısı'nda; programa katılan öğrenci ve öğretmen sayıları, yürütülen faaliyetler, öğrencilerin başarı düzeyleri, görülen eksiklikler ve bir sonraki yıl yapılması öngörülen çalışmalar müzakere edilir. Toplantı raporlarının özeti okul idareleri tarafından ilçe/il millî eğitim müdürlükleri din öğretimi birimlerine gönderilir.
25. İl millî eğitim müdürlüklerindeki ilgili şube müdürü tarafından birleştirilen ve özetlenen "Mesleki Uygulama Değerlendirme Raporları" Haziran ayı sonuna kadar Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'ne resmi yazı ile gönderilir.

…………………….. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ MESLEKİ UYGULAMA ÇİZELGESİ

Öğrencinin Adı ve Soyadı	Mesleki Uygulama			Rehber	
	Görev Yeri	Görevi	Tarihi	Meslek Dersi Öğretmeni	Müftülük/Kurum Personeli

Mesleki Uygulama Komisyonu Üyeleri

Okul Müdürü

MESLEKİ UYGULAMA ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU (Bu form, öğrenciye rehberlik eden meslek dersleri öğretmeni ve/veya görev yapılan cami/Kur'an kursu/kurum personeli tarafından doldurulacak ve koordinatör müdürü yardımcısına teslim edilecektir.)	
Öğrencinin Adı ve Soyadı	
Sınıfı ve Numarası	
Uygulama Yeri	
Görevi	
Tarih	
Değerlendirenin Adı Soyadı, Görevi ve İmzası	

DEĞERLENDİRME KONULARI	Çok iyi	İyi	Orta	Geliştirilmeli
Kur'an-ı Kerimi doğru ve düzgün okuma (Tecvid ve Meharic-i Huruf, Makam, Ses ve Seda)				
Arapça ifadeleri, duaları, ayet ve hadisleri gerekirse ezbere mahreç ve telaffuza dikkat ederek doğru ve düzgün okuma				
Bilimsel hazırlık ve konuya hâkimiyet,				
Türkçeyi vurgulama ve tonlama, diksiyon ve telaffuz, duraklama ve akıcılık vb. doğru, güzel, yerinde ve etkili kullanabilme				
Kendine güven, minber ve kürsü hâkimiyeti, medenî cesaret				
Dış görünümü ve beden dilini jest, mimik, göz teması vb. doğru, yerinde ve etkili kullanabilme				
Zamanı etkili kullanma				
Namazlarda ta'dili erkâna dikkat etme				
Görevini benimseme ve öğrenmeye açık olma				
Etkili iletişim kurabilme				
Öğrenci İle İlgili Genel Değerlendirme ve Diğer Görüşler				

MESLEKİ UYGULAMA PROGRAMI DEĞERLENDİRME RAPORU	
GERÇEKLEŞTİRİLEN UYGULAMALAR	
ÖZGÜN ÇALIŞMA VE PROJELER	
BİR SONRAKİ YIL YAPILMASI ÖNGÖRÜLEN ÇALIŞMALAR	
UYGULAMADA GÖRÜLEN EKSİKLİKLER	
TEKLİF VE ÖNERİLER	